

Hierbij vind je de begrippenlijst van de kleuter. Op basis van deze begrippenlijst kan je de inleidende oefening vlotter oplossen.

Studietip:

Maak een overzicht van onderstaande concepten zodat je een goed overzicht hebt voor het open boek examen.

Wanneer er van een fase/stadium wordt gesproken, verwachten we dat je alle stappen, begrippen,... binnen deze fase kan toepassen en uitleggen.

Succes!

De kleuter

- **Pre-operationeel stadium:** het denkstadium in de theorie van Piaget die volgt op het sensori-motorische stadium. In dit stadium verwerft het jonge kind heel wat cognitieve mogelijkheden.
- **Imitatie:** het jonge kind leert door het 'nabootsen', het imiteren van betekenisvolle volwassenen.
- **Uitgestelde imitatie:** het nadoen van een volwassene op een moment dat die niet fysiek aanwezig is, maar nadien.
- **Sociocentrisch denken:** Van het egocentrische denken (alleen kijken vanuit het eigen perspectief) gaat een kleuter naar sociocentrisch denken. De wereld wordt minder magisch, het kind krijgt oog voor het geheel waarin het functioneert en begint verbanden te zien (bijvoorbeeld: als je een kraan opendraait, komt er water uit).
- **Finalisme:** alles lijkt een bedoeling te hebben. De dingen ontstaan niet zomaar, maar steeds voor iets of iemand. (bijvoorbeeld: de nacht is gemaakt zodat men zou kunnen slapen).
- **Onlogische verbanden/analogieën:** dit houdt enerzijds in dat kinderen oorzakelijke relaties zien tussen gebeurtenissen die zich toevallig tegelijk of kort na elkaar voorgedaan hebben (bijvoorbeeld: een auto toetert en het licht springt op groen). Anderzijds worden er ook vreemde associaties gemaakt tussen dingen op basis van een bepaalde gelijkenis (bv. op basis van kleur) (bijvoorbeeld: zwarte olijven groeien waar de zwarte kindjes wonen, eh mama).
- **Magisch denken:** het kind denkt dat hij een gebeurtenis kan beïnvloeden waar hij normaal gezien geen vat op heeft door een bepaalde (vaak onbenullige) handeling uit te voeren of door aan iets te denken (bijvoorbeeld: als ik heel hard blaas naar de televisie, springt die op).
- **Gecentreerd denken:** slechts aandacht hebben voor 1 aspect of 1 dimensie en de ander dimensies negeren (zie conservatieproef).
- **Irreversibiliteit:** onomkeerbaarheid van denkoperaties, handelingen mentaal niet in omgekeerde volgorde kunnen voorstellen (zie conservatieproef).
- **Statisch-gericht denken:** het kind is niet gericht op transformaties of op het proces, maar heeft enkel aandacht voor de toestanden (zie conservatieproef).
- **Egocentrisme:** het 'IK' staat centraal, geen inleving of perspectiefname mogelijk.
- **Klasse-inclusie:** geen onderscheid maken tussen deel-geheel (zie klasse-inclusie-experiment).

- **Aarzelend spreken:** het kind gaat ineens minder vlot spreken, voornamelijk in emotioneel geladen situaties doordat het ineens te veel wil vertellen en tegelijk nog nadenkt over de juiste woordkeuze en formulering.
- **Zelfbeschrijvingen:** tonen de groeiende zelfkennis van de kleuter; ze bevatten uiterlijke kenmerken, voorkeuren, bezittingen en activiteiten.
- **Taakbereidheid:** een kleuter slaagt er nog niet in om zich langdurig bezig te houden met één taak en doet de taak enkel zolang het leuk is.
- **Taakbewustzijn:** aan het einde van de kleuterperiode is de kleuter zich bewust van het feit dat het een taak is die afgerond moet worden, het resultaat wordt dan belangrijker dan het leuke van de activiteit zelf.
- **Spiegelgeweten:** tijdens de kleuterperiode neemt het kind de geboden en verboden van zijn ouders geleidelijk in zich op en deze worden verinnerlijkt tot een eigen geweten.
- **Preconventionele fase:** het kind richt zich op strafvermijding ('goed' is dan wat je laat omdat je anders straf krijgt). In de tweede fase is 'goed' datgene wat het kind in zijn eigen belevingswereld ervaart als prettig (= beloning).

Ontwikkelingsdomeinen	
Lichamelijke ontwikkeling	
Motorische ontwikkeling	
Tekenontwikkeling	
Perceptuele ontwikkeling	
Cognitieve ontwikkeling	Pre-operationeel stadium Imitatie Uitgestelde imitatie Sociocentrisch denken Finalisme Onlogische verbanden/analogieën Magisch denken Gecentreerd denken Irreversibiliteit Statisch-gericht denken Egocentrisme Klasse-inclusie
Taalontwikkeling	Aarzelend spreken Zelfbeschrijvingen
Sociaal-emotionele ontwikkeling	
Seksuele ontwikkeling	
Persoonlijkheidsontwikkeling	Taakbereidheid Taakbewustzijn
Morele ontwikkeling	Spiegelgeweten Preconventionele fase
Schoolse ontwikkeling	
Spelontwikkeling	